

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Lingwistyka tekstu i dyskursu

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Filologia polska Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej Poziom studiów studia drugiego stopnia Forma studiów studia niestacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2024/25 Kod zajęć 03FPLN.21K.02515.24 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe
Koordynator zajęć	Sylwia Karolak, Agnieszka Kwiatkowska	
Prowadzący zajęcia	Małgorzata Rybka	
Okres Rok 1	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Konwersatorium: 15, Egzamin	Liczba punktów ECTS 3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	doskonalenie zdolności do samodzielnej pracy, zastosowania wiedzy z zakresu językoznawstwa w praktyce;
C2	kształtowanie postawy skłaniającej do samodzielnego zgłębiania wiedzy językoznawczej;
C3	kształcenie umiejętności wskazywania i nazywania współcześnie zachodzących przemian w obszarze dyskursu, tekstu i gatunku;
C4	przekazanie wiedzy z zakresu języka polskiego i jego odmian dyskursywnych, tekstologii, a także genologii lingwistycznej;
C5	kształtowanie zdolności krytycznych oraz umiejętności pozwalających na interdyscyplinarne łączenie wiedzy językoznawczej z elementami wiedzy medioznawczej, psycholingwistycznej i socjolingwistycznej;
C6	kształtowanie zdolności krytycznego wykorzystania tekstów naukowych, a także ich stosowania w argumentowaniu.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	rozumie i poprawnie stosuje pojęcia: tekst, dyskurs, komunikacja, styl i gatunek w celu opisu omawianych zjawisk językowych charakterystycznych dla współczesnej polszczyzny	FPL_K2_W06	Egzamin ustny, Prezentacja multimedialna
W2	zna różne koncepcje gatunku, rozumie wieloaspektowość opisu gatunków; ma wiedzę wystarczającą, aby wskazać wyznaczniki gatunkowe, a także zanalizować zmiany (w tym zjawisko hybrydyzacji) w obrębie wybranych gatunków	FPL_K2_W01, FPL_K2_W02	Egzamin ustny, Prezentacja multimedialna
W3	zna i ma wystarczającą wiedzę, aby wskazać i omówić różne sposoby badania dyskursu wynikające z tradycji francuskiej i anglosaskiej (m.in. krytyczna analiza dyskursu, narzędzia kognitywne w analizie dyskursu i in.)	FPL_K2_W03, FPL_K2_W04	Egzamin ustny, Prezentacja multimedialna
W4	ma wiedzę, która pozwala zdefiniować tekst z perspektywy lingwistycznej (relacja tekst a inne jednostki języka) i semiotycznej, a także wskazać wykładniki tekstowości	FPL_K2_W06, FPL_K2_W08	Egzamin ustny, Prezentacja multimedialna
W5	zna (umie wyróżnić i nazwać) typy tekstów charakterystyczne dla różnych dyskursów	FPL_K2_W06, FPL_K2_W08	Egzamin ustny, Prezentacja multimedialna
W6	ma wystarczającą wiedzę, aby wskazać relację między tekstem a kontekstem oraz zna różne sposoby definiowania kontekstu	FPL_K2_W04, FPL_K2_W06, FPL_K2_W08	Egzamin ustny, Prezentacja multimedialna
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi wskazać różne typy dyskursów i scharakteryzować je	FPL_K2_U04	Egzamin ustny, Prezentacja multimedialna

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U2	potrafi wykorzystać wiedzę dotyczącą relacji między tekstem a kontekstem do analizy tekstu	FPL_K2_U04	Egzamin ustny, Prezentacja multimedialna
U3	potrafi zinterpretować i zanalizować dowolny tekst, korzystając z różnych metodologii językoznawczych (w tym strukturalizmu, pragmatyki, kognitywizmu)	FPL_K2_U04	Egzamin ustny, Prezentacja multimedialna
U4	wykorzystując pojęcie metatekstu i umie określić rolę metatekstyzmów w tekście	FPL_K2_U04	Egzamin ustny, Prezentacja multimedialna
U5	wykorzystując wiedzę dotyczącą roli i funkcji podmiotu w tekście, potrafi wskazać jej wpływ na kształtowaną relację nadawczo-odbiorczą	FPL_K2_U04	Egzamin ustny, Prezentacja multimedialna
U6	potrafi poprawnie korzystać z przedstawianej na zajęciach terminologii językoznawczej stosując ją w konstruowanych przez siebie wypowiedziach ustnych lub/i pisemnych	FPL_K2_U06	Egzamin ustny, Prezentacja multimedialna
U7	potrafi czytać artykuły dotyczące różnych sposobów analizy i interpretacji wybranych tekstów, dyskutując z przyjętymi założeniami; wskazywać ich zastosowanie w praktyce	FPL_K2_U03, FPL_K2_U04, FPL_K2_U06	Egzamin ustny, Prezentacja multimedialna
U8	umie powiązać wiedzę z zakresu językoznawstwa z elementami wiedzy historycznoliterackiej i teorii literatury, a także medioznawstwa, psycholingwistyki i socjolingwistyki	FPL_K2_U05, FPL_K2_U10	Egzamin ustny, Prezentacja multimedialna
Kompetencje społecznych - Student/ka:			
K1	jest gotów/gotowa do pogłębiania wiedzy z zakresu lingwistyki tekstu i dyskursu, samodzielnego rozwiązywania problemów badawczych oraz do wykorzystania umiejętności w tym zakresie w pracy zawodowej	FPL_K2_K01, FPL_K2_K09	Egzamin ustny, Prezentacja multimedialna

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Tekst, dyskurs, komunikacja.	W1, W5, U6, U7, K1	Konwersatorium
2.	Typy tekstów.	W6, U2, U3, U6, U7, U8, K1	Konwersatorium
3.	Tekst i kontekst.	U1, U5, U7, K1	Konwersatorium
4.	Metatekst.	U4, U6, U7, K1	Konwersatorium
5.	Odmiany dyskursu.	W2, U7, U8	Konwersatorium
6.	Jak analizować dyskurs? – różne koncepcje badawcze	W4, U6, U7, U8, K1	Konwersatorium
7.	Gatunek – styl – tekst.	W1, W3, U7, U8, K1	Konwersatorium
8.	Typologia gatunków.	W3, U7, U8, K1	Konwersatorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Konwersatorium	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład konwersatoryjny, Wykład problemowy, Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda ćwiczeniowa, Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Konwersatorium	Przygotowanie do zajęć i aktywny udział w zajęciach, przygotowanie i przedstawienie prezentacji multimedialnej na temat związany z lingwistyką tekstu i dyskursu, zdanie egzaminu ustnego. Kryteria oceniania 5,0 – bardzo dobra znajomość głównych koncepcji i metod badawczych językoznawstwa; znakomita umiejętność krytycznego porównania poszczególnych propozycji metodologicznych; wysoka świadomość ogólnoteoretyczna omawianych zagadnień; przykładowa umiejętność samodzielnej analizy oraz interpretacji wybranego tekstu kultury pod kątem omawianych problemów badawczych; doskonała umiejętność nazwania wskazanych środków językowych i określenia ich funkcji; 4,5 – jak wyżej, z nieznacznymi niedociągnięciami zwłaszcza w zakresie ogólnoteoretycznej świadomości omawianych zagadnień albo w zakresie praktycznych umiejętności dotyczących analizy i interpretacji tekstów i poszczególnych typów dyskursu; 4,0 – znakomita znajomość podstawowych metodologii językoznawczych, a także rzetelna znajomość terminologii językoznawczej, znaczna świadomość ogólnoteoretyczna omawianych zagadnień, pełnowartościowa umiejętność analizy i interpretacji wybranego tekstu kultury pod kątem poruszanych na zajęciach problemów badawczych ; 3,5 – dobra umiejętność krytycznego porównania poszczególnych propozycji metodologicznych; dobra znajomość terminologii językoznawczej; właściwa umiejętność analizy i interpretacji wybranego tekstu kultury pod kątem poruszanych na zajęciach problemów badawczych, adekwatna świadomość ogólnoteoretyczna omawianych zagadnień; 3,0 – odpowiednia znajomość metodologii i terminologii językoznawczej; poprawna umiejętność analizy i interpretacji wybranego tekstu kultury pod kątem omawianych problemów badawczych, niska świadomość ogólnoteoretyczna omawianych zagadnień; 2,0 – niezadowalająca znajomość terminologii językoznawczej; niewystarczająca umiejętność wykorzystania posiadanej wiedzy, niepełnowartościowa umiejętność analizy oraz interpretacji wybranego tekstu kultury pod kątem omawianych problemów badawczych, brak ogólnoteoretycznej świadomości omawianych zagadnień.

Literatura

Obowiązkowa

1. Ostateczną listę lektur podaje wykładowca (uwzględniając nakład pracy studenta przewidziany w sylabusie na czytanie literatury).
2. Bartmiński J., Niebrzegowska-Bartmińska S., Tekstologia, Warszawa 2009. (fragmenty)
3. Dyskurs i jego odmiany, red. B. Witosz i in., Katowice 2016. (fragmenty)
4. Polska genologia lingwistyczna, red. D. Ostaszewska i R. Cudak, Warszawa 2008.
5. Wilkoń A., Spójność i struktura tekstu. Wstęp do lingwistyki tekstu, Kraków 2002. (fragmenty)
6. Witosz B., Gatunek – sporny (?) problem współczesnej refleksji tekstologicznej, „Teksty Drugie” 2001, nr 5.

Dodatkowa

1. Dyskurs jako struktura i proces, red. T. Van Dijk, Warszawa 2001.
2. Gajda S., Gatunkowe wzorce wypowiedzi, w: Współczesny język polski, red. J. Bartmiński, Lublin 2001.
3. Jak analizować dyskurs? Perspektywy dydaktyczne, red. W. Czachur, A. Kulczyńska, Ł. Kumięga, Kraków 2016. (wybór)
4. Labocha J., Tekst, wypowiedź, dyskurs, [w:] Styl a tekst, red. S. Gajda, S. Balowski, Opole 1996.
5. Witosz B., Genologia lingwistyczna. Zarys problematyki, Katowice 2005. (wybór)
6. Wojtak M., Analiza gatunków prasowych, Lublin 2008. (wybór)
7. Wojtak M., Wprowadzenie do genologii, Lublin 2019. (wybór)
8. U. Żydek-Bednarczuk, Typy, odmiany, klasy... tekstów. W poszukiwaniu kryteriów, w: Stylistyka a pragmatyka, red. B. Witosz. Katowice 2001.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Konwersatorium	15
Czytanie wskazanej literatury	20
Przygotowanie do zajęć	20
Przygotowanie prezentacji multimedialnej	10
Przygotowanie do egzaminu	20
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 85
Liczba punktów ECTS	ECTS 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
FPL_K2_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i ustawicznego jej doskonalenia, a także uznania znaczenia wiedzy dla rozwiązywania problemów poznawczych i praktycznych;
FPL_K2_K09	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do odpowiedzialnego przyjmowania ról zawodowych, przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działań na rzecz ich respektowania.
FPL_K2_U03	Absolwent/ka potrafi wyszukiwać właściwie dobrane źródła i informacje, także z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, dokonywać ich oceny, krytycznej analizy, syntezy i twórczej interpretacji;
FPL_K2_U04	Absolwent/ka potrafi rozpoznawać różne rodzaje tekstów, ze szczególnym uwzględnieniem komunikatów językowych, w tym literackich, przeprowadzać ich analizę i interpretację z wykorzystaniem odpowiednich narzędzi, zwłaszcza językoznawczych i literaturoznawczych;
FPL_K2_U05	Absolwent/ka potrafi wprowadzać pozyskane z różnorodnych źródeł dane do własnych prac, krytycznie i twórczo przetwarzać je z poszanowaniem zasad własności intelektualnej oraz etyki zawodowej;
FPL_K2_U06	Absolwent/ka potrafi formułować i wyrażać własne poglądy, posługując się właściwym stylem funkcjonalnym polszczyzny, dobranym adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, z uwzględnieniem ekspresywnych, estetycznych i pragmatycznych właściwości języka polskiego;
FPL_K2_U10	Absolwent/ka potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności ogólne, dziedzinowe i specjalnościowe, planować i realizować własne uczenie się przez całe życie, jak również ukierunkowywać innych w tym zakresie.
FPL_K2_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębiony sposób teoretyczne uwarunkowania literaturoznawstwa i językoznawstwa, procedury poznawcze i metodologie właściwe dla tych dyscyplin, wykorzystywaną na ich obszarze terminologię, jak również właściwe dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych zaawansowane metody analizy i interpretacji różnych tekstów ze szczególnym uwzględnieniem komunikatów językowych, w tym literackich;
FPL_K2_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębiony sposób główne tendencje rozwojowe literaturoznawstwa i językoznawstwa, a także usytuowanie, miejsce i znaczenie polonistyki w obszarze badań humanistycznych;
FPL_K2_W03	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębiony sposób fakty i zjawiska z zakresu historii literatury polskiej od początków do współczesności, także w ich relacji z faktami i zjawiskami z dziejów literatury, sztuki i kultury powszechnej;
FPL_K2_W04	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębiony sposób współczesną literaturę oraz zjawiska współczesnego życia literackiego i kulturalnego, a także metody i teorie pozwalające wyjaśniać zależności między nimi oraz sytuować je w kontekście fundamentalnych dylematów współczesnej cywilizacji i kultury;
FPL_K2_W06	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębiony sposób współczesny język polski wraz z jego uwarunkowaniami analizowanymi z wykorzystaniem podbudowanej teoretycznie wiedzy językoznawczej, a także jego tendencje rozwojowe, etykę i estetykę słowa oraz wieloczynnikowe relacje między językami we współczesnym świecie;
FPL_K2_W08	Absolwent/ka zna i rozumie w szerokim zakresie wybrane idee filozoficzne i estetyczne, zarówno te istotne dla zrozumienia przebiegu procesu historycznoliterackiego i jego uwarunkowań, jak i te, które stymulują rozwój humanistyki współczesnej, stanowią zaplecze jej metod, teorii i dyskursów, zwłaszcza w odniesieniu do literaturoznawstwa i językoznawstwa;